

БҮРЯДАЙ ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ.
БҮРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Гэсэмнэй 1921 оной
мислорин 21-нээ герана

№ 237 (16160)

1982 оной октябрийн 15, пятница

Сэн 3 мүнүн.

1982-1983 онуудай үбэлжэлгыг эмхитэйгээр үнгэргэжэ, мал ажалай продуктуудыг ехээр үйлдэбэрлэхэ, гүрэндэ худалдаха тушаа хаалин мал үсхэбэрлэдэг хүдэлмэрлэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшад бүхы малшад, мэргэжэлтэдтэ хандаһан

ХАНДАЛГА

Бид, хаалин мал үсхэбэрлэдэг хүдэлмэрлэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшад. КПСС-эй 1982 он Пленум дээрэ баталгандын 1990 он хүртээрхи СССР-ий Эдэс хоолой программыг халуулар хайшаанбади.

Энэ зүблөөн дээрэ суглараад, хаалин мал ажалеы хүгжөөхэ бүхы шулу асуудалуудыг зүбхэн хэлсэжэ байдаг. Эдэс хоолой программыг бүтээхэ талаар манай урда эхсэше, үрлэ бүрхээжэ, харюусалгай зорилгуд табигданхай гэжэ үйлгөөн-лэ Илганга эрхэ үбэлжэлгын үср илгэ, һү эхээр үйлдэбэрлэхэ боломди.

Тэрл партингаа ЦК-гай майн Пленумий шийдэбэрлэлгын хэрэг дээрн бэлүүлжэ, бүрн энэ жэлр республиканы колхоз, совхозуудта ялжа үйлдэбэрлэхэ 67,5 мян тоннодо, һү — 145,5 мян тоннодо хүрэхэ, үсрэн бүрнөөс нэдонхойтодо олобол, 123 килограмм асар гэжэ һү хэлжэ, 115 мян тоннодо зориго табигданхай. Тимгэжэ энэ таби жэлэй һүл болотор маха үйлдэбэрлэгчэ 73 мян тоннодо, һү — 115 мян тоннодо хүрэхэ байна-бади.

СССР-эй, мүн Бурядай АССР-эй шийдэбэрлэлгын 60 жэлэй алдарты мүдүе нэрэтой түрэтэйгөөр утгалгын тусгай социалис мүрсөөндэ колхоз, колхозник ферм, бригадтайд колхозник, колхоз, совхозта зарим түрү малшад эрхм үрл дүгдэ туйлаха.

Бүгдэ бэй оной һарада нэдонхойтодо асаруулга, 4577 тонноор лэ гү, али 104 процентээр эхэ һүн үйлдэбэрлэгчэ. Гүрэндэ һү худалда түсбэ 101 процент, манай болм шубунай маха худалдаха түсбэ — 103 процент дүргэлжэ. Хяагтын, Шугар, Мухар-Шабар, Кабан, Хойго-Байгалай, Ахын, Улан-Удэс, Эдэс районундай олохон ашгуулу һү үйлдэбэрлэхэ болон түрлэ худалдагшын нилээд эхээр дүргэлжэ шадга.

Бүгдэ бэй арга болмож, нөөсүлдэ зүбөөр хэрэглэхэ, олохон шийн фермнүүд үнэлдэгшэ тоо тэбөө олошоруулжа, һү шийнөө рашаудын, сэгэн эдэ һараһаа һарада эхээр үйлдэбэрлэхэ. «Бай-лэ үсхэтой хаалин С. П. Сте-шова, Кабанский шубунай фаб-рикин түрү хаалин Э. П. Пере-шикова, Л. А. Москвиткина, В. Т. Лычева гэгшэд жэлэй үнгэрһэн юэри һарада үнэи бүрнөө 4 мян ша-ту килограмм һү хаагад, социалис

мүрсөө толгойжо ябана. Ивалгын ОПХ-гай үнэй хаалин В. В. Ленхобоева, «Прибайкальский» совхозой хаалишад Л. А. Вязкина, М. Д. Пермякова, «Забайкалец» совхозой хаалишад А. М. Кравцова, И. П. Золотарева гэгшэд энэ жэлдэ 3000 килограмм дабаа гатаһаа эрмэлзэлгэн хүдэлжэ.

Кабанский шубунай фабрикин Творогоско һү хаалин формын (Бригадин, П. Е. Кузнецов) коллектив үнэи бүрнөө 2779 килограмм, Ивалгын ОПХ-гай 21 километр фермын дагшан Л. Д. С. Санжикова) хаалишад үнэи бүрнөө 2396 килограмм һү хаага. Хаалишад шэн зоригтойгоор, габа-гайгаар ажаллан, үнээдэ зүбөөр эдэ-лүүлжэ хаалин, үбхэ тэмээлэй ки-лограмм бүтэни бодомжтой зү-бөөр гаргалһанай, һү хаалин бү-хы технологиэ иэрнээр сахжа, ма-лаа оролдотойгоор харууһанай-найш ашаар нимэ үр дүгүүд туй-лагда.

Ажамы бүтэлжэ һү хаалин эрл дээрлүүлжэ эсээр арга болмож, нөөсүлдэ бэй байжын тэдэй дүй түрлэ гэгшэд. Гэбшэ хаалин мал ажалеы хүгжөөхэ талаар республиканы олохон ашгуулууда ахын дутагдалгүй бэй байһана нэдонхойтодо, һү хаалин өһоор дээрлүүлжэ. Илганга Баргангай, Яруучин, Засасинэй, Хожын, Ху-рамханай, Түхэнэй районундай олохон ажамынууд болон фермнүүд ажалла муугаар эмхитэйжэ, манай тоо толгой олошоруулжа хүдэлжэ хангалтагуйгөөр абууһанһаа, үнээд, гунжамды олоор һубаруулжа, тугалуудда гаргалһанһаа бол-мож, һү хаага, гүрэндэ худалдаха түсбэ, даабарта дүргэлжэ. Олохон фермнүүдтэ һү шийн, бэсын эрхээр үнээдэ үбхэ тэмээлэ тааруулжа үгшэ, бүхы тэмээлэ шийтэ боло-шоруулжэ, тэмээлэ үбхэ рашон та-лисохот, тэмээлэ һайнаар шаңар-жуулжа, буйлуулжа хүдэлжэри му-гаар абуулагда.

Ажамынуудай фермнүүдтэ манай үлээр һайжаруулжа хэрэгтэ аңгарал үшөөл багаар хандуулагда. Үнээд, гунжамды искусствона аргаар үр-жүүлжэ нарн заабри олонки сагта хэсэгэйруулагда.

Хаалин мал үсхэбэрлэдэг хүдэл-мэрлэгшэдтэ эзэл харюусалгай

бораторинуудай хүдэлмэриг һай-жаруулжа, һүний тоологы болон кислотности өөһдөө шалгада, үнээдэй һүмэ хоёр хүн соо һажаа абадаг болохобди.

Ажамынуудайга зоветэргэжэл, тэдэй хамта малы эмшлэхэ, үбхэн-һөө һаргылжэ хэмжээнуудыг үнгэр-гэжэ, үнээдэй һайнаар үржүүлжэди. Фермнүүдтэ эгэ манай һубарлэ-гыг үсэдэхин тула үе-үе болоод лэ (һарада нэгнэхэ үсөө бэш) дахин үнээдэ ректаһна аргаар шалгаба-ди. Тугалуудыг ажаллагдаһан бок-сово түхэлэй байрада ажа түлжүл-жэ технологиэ нарнаар сахжаба-ди. Тимгэжэ тула һүндөөс нарай тугалуудыг боксовоудта хүдэлдэг һайшад тугалшад абаха, үнээдэй түхэ дэлгэжэ һайнаар үгшэжэ, уураган дээрхи түрүүшын дүл-һүндөө һаагшэ нарай малы эхлээ гарнаары насһаа коммодуулангай эдэлуулжэ, бок болон үнээдэй тү-рэхэ байранууд соо нээ жэлдэ тем-пературай байлжа боло.

Малы халдабарта бэш үбшэн-һөө һаргылжэ тула ферм бүтэндэ ветеринар-һаргылжамын хэмжээ-нүдөө саг соон бэлүүлжэ бай-жабади.

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумий шийдэбэрлэлгын хэрэг дээрн бэлүүлжэ тула, бидэ, зүб-лөөндэ хабаадагшад үбэлжэлгын тү-рүүшын үдэрһөө фермнүүдтэ улаан бүлгүүдтэ нийт-политическэ улаан хүмүүсүдтэ хүдэлмэрин өһой-той гүлалта болмож, мал ажалай бүхы хүдэлмэригшэд, мэргэжэлтэ-дэй дүндэ социалис мүрсөө үр-жөөр дэлгэрүүлжэ, фермнүүдтэ келлективүүдтэ гэгшайга шага ажал-лэ ош бээрүүлжэ гэжэ ажамынууд-дэй мал ажалай хүдэлмэригшэ ур-шамы, асартай эрлэ эсгүмжэр-набди. Бэ бэздэ эрлэ эсгүмжэр-набди, ажалайга журамны шаң-галхан, үнээдэ үбхэ тэмээлэ үнээдэ үнэи бүрнөө 1400 килограмм-һаа бага бэш һү хаалин, манганга тоо толгой олошоруулжын, агаһан бүхы нарай малы гарза хорло-тугуйгөөр түлжүүлжэ түлэ эмсөл-лэ. Тимгэжэ һү болон мал ажалай бу-сад продуктуудыг үйлдэбэрлэхэ, гү-рэндэ худалдаха талаар агаһан со-циалис уялангууда ажалтагуйгаар дүргэжэ, СССР-эй болон Бурядай АССР-эй 60 жэлэй өнө ажалай шэн бэлгүүдтэ утгаха, оройной Эдэс хоолой программы бэлүүлжэ хэ-рэгтэ бодото хубитаа оруулжа бай-жабади.

Энэ хандага һааһан гүрэтэ, фермнүүдтэ хүдэлмэрлэгшэдэй 1982 оной октябрийн 12-то болоһон республиканска зүблөөн дээрэ бата-лагдан абаа.

Бурядай АССР-эй Верховно Советтэй Президиумтэй

У К А З

НҮХЭР В. А. ШАГЖИВТА БҮРЯДАЙ АССР-ЭЙ АРАДАЙ АРТИСТ ГЭБЭН ХҮНДЭТЭ

НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАН

Хүгжэмэй искусствые хүгжөөхэ талаар габылтай бай-һанайн түлөө Бурядай гүрэнэй дуу, хатарай «Байгал» ансамблин душан Владимир Аршановин Шагживта Бурядай АССР-эй арадай артист гэгэи хүндэтэ нэрэ ээргэ олгохо.

Бурядай АССР-эй Верховно Советтэй Президиумтэй

Түрүүлжэ В. СЕМЕНОВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советтэй Президиумтэй

Секретарь Н. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Удэ, Советүүдэй байшан, 1982 оной октябрийн 11.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

Республиканы сүдэй оргонуудта улаан саг соо аша үрэ сүхтэйгээр ажаллаһанһаа түлөө, түрнөөр 60 наһа гүлсэ-һэнтэйгөө дашрамдуулан, Железнодорожно районной арадай сүдэй түрүүлжэ Александр Шинюкентсийн Мороков Бурядай АССР-эй Верховно Советтэй Президиумтэй Хүндэтэлэй грамотаар шагнагдаба.

Гражданска оборонин системэдэ, ажалшадые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгэдэ улаан саг соо аша үрэтэйгөөр ажаллаһанһаа түлөө, түрнөөр 60 наһа гүлсэ-һэнтэйгөө дашрамдуулан, Бурядай АССР-эй Министруудтэй Советтэй ахалагша инструктор Прокопий Манюшкын-ич Маханов Бурядай АССР-эй Верховно Советтэй Президиумтэй Хүндэтэлэй грамотаар шагнагдаба.

Таря хуралга

дээрэ ажаллажа байһан автомашинануудай жоолошодой дундаһаа Батор Далиев, Максим Дашидолоков гэгшэд шалгарна, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө амалай ишээ хариулаха.

Совхозой партбюро болон районком хуралга дээрэ хүдэлжэ байһанһаа дунда социалис мүрсөө үргэноор эмхидхэнхэй Тэрнэй дүнгүүд үдэр бүхэндэ согоһон гар-гадана, харин табан үдэрэй һүдлэд түрү һуури эсгээр-шадтэ дамжуулжын Улаан түг мүнхэн шангуудтайгаар барюулагда. Энэ үдэр бүрнэ шахуу «Сахилга» хуу-даһанууд гаргагдажа байдаг юм.

Совхозой механизаторнууд ургуулан таряага гэгтэ хорлогтугуйгөөр хуралжа аба-һын түлөө нарта үдэрэй чае бүхэни ашагтайгаар хэрэглэхэ хэрэгтэ хамтар-һа шадалаа элүүлжэ хүдэл-жэ.

Нэгэ комбайнда Алек-сандр Ефимовтэй хамта хүдэлжэди. Бидэ үдэр соо 250—260 центнер таряа хуу-риланбай. Эмхитэй маха бү-сэ шадалаа элүүлжэ хүдэл-жэ.

Г. БАДМАЕВ, манай корр.

Хэжигын район. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбай-нер И. Ц. Анянин. А. ШОПЖОЛОВОН фото.

СССР-эй Верховно Советтэй депутата кандидатэй этимгэ-хэтэ ноур — Хяагтын В. жэлэ хургуулин директор Е. С. Матвеева үгэ абажа, Н. Л. Тедовскийн намтар, ажа абуулга тухай сугларгалта дэлгэрэнхээр хөөржэ үгөө. Тимгэжэ Сэлэнгын хунгуулин 362-дои округой ажалшад дэбжүүлжэ СССР-эй Верховно Советтэй депутата канди-дат Н. Л. Тедовскийн тухай эдэбхитэйгээр дуугаа үгэ-хыенг хунгаһадые урлалба.

Улаан арадай депутатуудай Хяагтын городской Советтэй гүлсэдкомой түрүүлжэ С. П. Климов, Хуарин дунда Пу-гуулин багша Г. Ф. Раднаев, Хяагтын совхозой Хиванай хаалин Л. Л. Шулгина, Хяагтын хүгжээтэй хургуулин Сэгдэ М. С. Бадаева, Хяагтын плавком-шадтай рудингай хүдэлмэрлэгшэ М. Р. Тимо-сеева болон бусад үгэ хэлбэ. Тэдээр совет социалис демо-кратин түлөө, оройноогоо Бурядай АССР-эй депутата кандидаттаар дэбжүүлжэди Н. Л. Тедовскийн тухай хунгалтын үдэр дуугаа үгэ-хөр бэлэмдэ гэжэ мэдүүлэ. Тимгэжэ тэдээр Хяагтын буд нэхэлгын фабрикын хүдэл-мэрлэгшэ 80 байраат гүр барихадан, Худэри-Сомоной дунда хургуулин байр бодхоходон тухалха тухай эхэлжэ хунгалтын үгэ.

Һүүлдэ СССР-эй Верховно Советтэй депутата канди-дат Н. Л. Тедовскийн үгэ хэлбэ хэдхэдэ кандидатуршын нэгэ дуугаар дэбжээ байһанһаа түлөө хунгаһадтаа баар ба-яскалан хургууд, эрхм ажа-лаара, ажал абуулаара хун-гаһадтай этимгэ халдабарине харюулаб гэжэ хэлбэ.

Манай корр.

БҮХЫ ХҮСЭНЭ ЭЛСҮҮЛНЭ

бүхэндэ дунда, зэргээр 250 гаран центнер таряа хадан сохино.

Эдэ механизаторнууд-най хабарай таригын үлэ мүн лэ һайнаар үндэр бэл-тэсгээр хүдэлжэ һэн. Энэ, совхозой районкомой түрүүлжэ Шинюкентэй Шам-янович Цыбинов хөөрнэ эхлэнэ. — Илганга Ильянин онсо шалгарһан бай-ха. Эншье улаа түрэ байл һайнаар хүдэлжэ, таряа хуу-риалга дээрэ хүдэлжэ бай-һан механизаторнуудай дун-дэ дэлгэрһон социалис мү-рсөөндэ түрү һуури ал-дунгуйгөөр ээлжэ. Ажамын түрү комбайнер халаанга-гаа даабарине 130 процент-дэ хүргэнэ.

Нэгэ комбайнда Алек-сандр Ефимовтэй хамта хүдэлжэди. Бидэ үдэр соо 250—260 центнер таряа хуу-риланбай. Эмхитэй маха бү-сэ шадалаа элүүлжэ хүдэл-жэ.

Г. БАДМАЕВ, манай корр.

Хэжигын район. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбай-нер И. Ц. Анянин. А. ШОПЖОЛОВОН фото.

5300 ЦЕНТНЕРТЭ ХҮРГЭХЭНЭ

Жэл бүхэндэ овошой тогтууртай баи ургаса хура-жа абадаг Мухар-Шабар районной «Заганский» колхоз-ой агроном Юлия Ивановна Лютосаевай хуларилдаг эвеноний гүшүд түсбөө хоёр дахин үлүүлэн дүргээр зорилго хараһан юм. Тини энэ зунда эдээр горитой оролдоло гаргана, помидор, капуста баи ургаса ур-гуулаа. Байхан колхозой овоц ургуулагдаһан оролдо-рой эдэ тухаша жэлэйнгэ түсбэ сүм дүргэ юм. То-дорхойлол, энэхон оролошод бэлгүүлжэ шункта 2400 центнер овоц худалдаха даабарна 2450 центнертэ хүргөө. Эдэнэр бүхыдөө 5300 центнер оролдой эдэ тухаша. В. РАДНАЕВ.

ИҮРГЭСЭНЭДИ: БҮРЯД, ШЭГЭ, ЯХАД

1982 ОНОЙ ЯНВАРЬ—СЕНТЯБРЬ ҮБЭНДЭ ХАНГАЛГА

БАРАНУУДАЙ ДУНГУУД

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ	Түсбэй дүргэлтэ (проц.)		
	Бурядай АССР	Ялгас АССР	Шунг облга
Продукт худалдага	100,07	102	100,5
Манай бүтээс дээрлүүлжэ	100,0	102	99,99
Промышленна предпринимүү-дэй тоо бүхыдөө	182	131	199
Идэй худалдаһаа продукция худалдаха ба нормативна сэр-пр продукция түсбэ дүр-лүүлжэ	26	1	58
Энэ нийтэ тоодо процентээр	15	1	29
ХҮДӨ АЖАХЫ			
Идэе ажахан гол продукци-дэ бэлдэлжэ	105	119	102
Идэ ба шубуун	101	102	91
Түгшэ	103	108	110
Юнон	102	—	91
Октябрийн 4-нэй мэдээгээр (жэлэй түсбэ)			
Ирэн	24	—	35
Ларгаба	94	104	96
Оролдой эдэн	22	72	26
КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
Промышленна капитална һомол, һор ашагалада оруулагдаһан лэ фондундэ	80	106	62
Биталина һомолонин лимит ашагала	101	98	84
Түр тоодо барилга-хабаралгын дүрлэмэри	104	99,6	85
Барилгада капитална һомо-логын лимит ашагала (жэл-эй түсбэ)	63	85	57
Түр байра барилгада үрүүлүнүүдтэ барилгада үрүүдэй эмхи зургаануудыг барилгада	49	73	39
Биталина болон поликлинкэ-лдэ барилгада	53	41	53
Идэ талайгай гур байра ашагалада оруулажа	57	88	53
Бүдэй хүсөөр хэлнэ подря-дэй хүдэлмэрин хэмжээн	103	99,5	82
Барилгын товэрна продук-ци хэмжээн	91	96	57
ХУДАЛДАА НАЙМААН			
Ирэн ба кооперативна ху-далда наймааны нийтэ хэм-жээн	100,0	101	99,0
ХҮН ЗОНОЙ АЖАЛУУДАЙ ХАНГАЛГА			
Ирэн нийтэ хэмжээн	98	100,2	96

Бурядай АССР-эй Статистическэ управлени

ТАСС ШЭНЭ НОНИН

ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАНГАХА

КНЕВ, (ТАСС). Социалис оронуудтай эб найрамдалтай тала баригшад эмхитэйгээр түлөөлжэшадэй уулзалга октябрийн 13-да Украинин нийслэл хотодо хүдэлмэрэ дүргэбэ. Тэрэ СССР-эй бай-гуулагдаһан 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан байгаа. Ядер-на даһай аюлые зайсуу-лан сараһын түлөө ээсү-сашагуйгөөр тэмсэхээр болон байһанаа уулзалгада хабаа-дагшад мэдүүлэ.

ЛЕНИНЭЙ ҮРГААЛ ЗААБАРЯАР

ССР Союзые байгуулга хадаа В. И. Ленинэй суртал бургаануудай, национальн политикын ленинскэ гол ёһонуудай бодото бэл-тэ болон. Шэнэ байдалай түлөө хамтын тэмсэлдэ совет арадуудай хани барисан бай-тажан бэжижэ. СССР-эй бай-гуулагдаһан 60 жэлэй ойдо зориулагдажа, октябрийн 13-да Москвада, В. И. Лени-нын Түбэй музей соо Ленин-най научно-практическа конференцидэ хабаадагшад энэй тухай хэлһэн байна. Олон үндэс ялтанһаа бу-ридан гүрэнэй али бүхы та-лаараа нимэ хурдан түргэн хүрэлжэлтэ түхэ үзөөгэй юм

ХАНИ БАРИСАНАЙ ЗАМААР

Автономито Республикын 13-да халунаар үгтанан байгаа. Олон үндэс ялтанһаа бу-ридангэ Совет гүрэнэй ойн баряй урда тээ автономито республикын туйлаһан амжал-танууд тухай Чечено-Ингуш-ская ерэн айлшад хөөрөө. Концерт-наада харуулаа. Уран зоһолой-хүжээтэ үлдэшэ Литературундай түбэй байшан соо болмож, Москвагай болон Чалычкы поадүд үгэ хэлһэн, шүлгүүдтэ ушалан байгаа.

эвүн жэлэй тэмсэлдэ түхэ-тэ шухалта шата болон тү-хэ ИРФ-гай, ВНР-гай, СРР-гай, ГДР-гай, Кубин, НРК-гай, ЛНДР-гай, МНР-гай, ПНР-гай, СРР-гай, СССР-гай ба СССР-эй түлөөлжэд нэгэн-һанал-тайгаар тэмдэглэб.

БҮХЭСОЮЗНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИ

хүдэлмэрин эдэбхитэ кон-ференцид хабаалана. КПСС-эй ЦК-гай прона-гадын таһагыг дааһа Е. М. Тяжелынов конференциг нээжэ.

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ ҮРГЭН АЛХАМ

Брежнев тэрэнине барюулаа. Революцион урда тээ нефть-һэ бэшэ бүхы юумые зөө-дэг хизаар дэлхэйн хэлн ар-баад ороңдо промышленна 350 гаран янзын зүйл эль-тэ болгохон. Хлюнок ба үлөө ажахан бусад үргэ-малуудыг үйлдэбэрлэгшэ үр-гүлжэ дээрлэнэ.

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ ҮРГЭН АЛХАМ

Эдэ бүхы амжалтануудын КПСС-эй эсээн мэргэн ленинскэ национальн поли-тикийн үр дүн боло-но гэжэ эхэ ба гэрлэтэ байһанһаа — СССР-эй бай-гуулагдаһан 60 жэлэй ойн урда тээ республикын амжал-шад тэмдэглэнэ эдэ прес-со конференци дээрэ олоһон заагдаба. Хүсүн түгэ Совет-скэ Союзда хэтэ мүнхэдэ нэгдэлһэн аха дүр аравдуулай шухад ёһоний туһалсал-гын ба нийта харисаа хол-бооной ашаар эдэ туйлагда-на. (ТАСС).

Гаалин мал үсхээр үлгэр хүдэлмэрилэгшдэй республиканска зүблөөн

ЭРХИМ ШАНАРТАЙ САГААН ЭДЕЭ

Бурладай АССР-эй хүдөө ажахын министр В. У. ДАРХАНОВАЙ элдхэл

Хүдөөгийн ажилшад оройнгоо Эдэ хоолой программны бэлүүлэгдэж эхилэй арбан нэгдэхэ табан жэлэй хоёрдох жэлдэ таряа болон мал ажаллалдуудыг үйлдэригдэ талар эли боло найр үр дүндүүдэ туйлаба. — гэжэ нхэр В. У. Дарханов элдхэлгээ эхиндэ хэлээ.

Колхоз, совхозуудай таряалай сабшалан дээрээ муу бэш ургас хуряагдажа байна. Энэ гансае сагай улаарай найр байһанаа бэш, ажхандууд гатар таряалай гэжэ найрар эрхлэхэ хабар тарилыг агротехническэ таарамжтай болонго үнэр-гэхэ, хурьнэ хамгаала гурим нэбтэрүүлэхэ хүдэлмэрин хэгдэнэй ашаар туйлагда. Таряалан, сабшалан дээрэ үржүүлгэ эхэ гаргагда, ургасын хойнохо харуулаага найрар эмхидхэгдээ.

Сагай уларай орбо бэрхтэй байдал ушаруулаага наань, республикын хүдөөгийн ажилшад бүхэ хүдэлмэрээ шадарнаар эмхидхэхэ, техникээр зүбөөр тааруулан талбаад, социализм мурьсе үргөөнөөр дээшлүүлгэ, үбэ тэжээл бэлдэхэ болон урга хуряагыг муу бэшээр үнэргээжэ байна.

Байгша оной октябрин 10-най мэдээтэр бүхэдээ 315,6 мянган тоно үбэн бэлдэхэдэ, 226,5 мянган тоно сенаж, 863,6 мянган тоно гэхэ гу, али нёдондойнохилоо 373,8 мянган тоноор эхэ силос даргада, 34,6 мянган тоно витаминтай ногооной гурим татагдта. Мүнөө зарим ажхынүүд тэжээл бэлдэхэдэ үргэлжэ дүүлгэдээр.

Эдэ үдэрүүдтэ республика дотор ургас хуряагын хүдэлмэри түгэл дундаа ажбуулагдана. Даб дээрэ хамта 300 мянган тоно таряан сохидго гэхэ гу, али үнэрэн жэлэй хинжэ 106,9 мянган тоноор эхэ ургас агтаба. Бүхэдээ 90,4 мянган тоно хартааба малайдаа гэхэ гу, али 21 мянган тоноор эхэ хуряагдаа.

Гүрндэ таряа худалдаха түсбэ 48 процент, хартааба худалдаха түсбэ 103 процент дүүргэдээ.

Үнэрэн үбэлжлэн нилээд хурьнэ байгашы наань, мал ажаллалдууд хүдэлмэрилэгшдэй бэрхтэй шээлыг амжалтатайгаар дабаха гараад, зунай бэлдээрини таатай эрхэ байдалыг муу бэшээр хэрэглээ. Байгша оной үнэрэн 9 харлада нёдондойно эхэ үснхитэй сасуулаа 466 тоноор эхэ гу, 442 мянгар олон үндэгэ, 1757 центнерээр эхэ нооно үйлдэригдэхэ, мал ажаллалдууд бүхэ продуктуудыг гүрндэ худалдаха 3 кварталтай түсбэны үдүлэн дүүргэ. Энэ талаар Бүшүрэй, Мухар-Шабарай, Зэдэн, Кабанскын, Хягтын, Ахил, Хойто-Байгалай, Улаан-Удын районгай ажаллалдууд илангаа найр үр дүндүүдэ туйлаба.

Саашан элдхэлгээ республикын колхоз, совхозуудай найр ферма, гүрнүүдэй бүхэ хүдэлмэрилэгшдэй, мэргэжэлтэдэ урда туджаа эрэд байан харюу салгалтай, ехөшө зорилгонууд тухай тогтожо хэлээ. Гуу хаалин ферма, гүрнүүдэд бүхэ мал ажаллалдууд халбарилуудай нэгэн болон. Бүхэдээ худалдагдаг худөө ажхын продукциин 16 проценти саган эден болон. Хүдөө ажхын ехэнхэ продукциин сезоонор үйлдэригдэхэдэ наань, нүн жэлэй дүрбэн сага, үдэр бүри абтаха юм. Тиммэнэ энэ зүбөөнэй бүхэ талаараа эхэ удаа шанартайн мэдээжэ.

Энэ жэлдэ динлэнхэ олон ажхынүүдэй урда жэлүүдэдхэ орходоо бүхэ үбэ тэжээлээр хуряагтай найрар хангаданхай үбэлжлэгдэ орхобо байбашы наань, энэндэ ханаагаа амаржа, ажаллалдууд эршые зааханшы худалдаха болохгүй байна.

Обэрт малай фермүүдтэ гансае нүн бэш, мүн мянган агтана. Жэшынэ, бүхэдээ үйлдэригдэхэдэ үхэрэй мхэнэй 49—50 проценти эндлээ агтана гэжэ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумтэ хойшо республика дотор нүн хаалин малай тоо толгойг олошооруулаха, ашаар шэмьенэ дээшлүүлэхэ талаар бага бэш хүдэлмэри хэгдээ. Ферма, гүрнүүдтэ томодохо, тусхан мэржэлтэй болгохо, энэ халбариха ажал эхэтэй үдэлмэрин комплексон ошонхооруулаха талаар гуритой ажал юуулагдаа. Бүхэдээ 107 мянган үхэрэй байра шэнжээр баригдаа, тэр тоодо нүн хаалин ошонхооруулагдан 90 томо ферма бин болгодо. Үхэрэй мяха үйлдэригдэхэ 50 процентиэр, нү—30 процентиэр дээшлүүлгэдээ.

Жэлэй үнэрэн 9 харлада нүн республика дотор үйлдэригдэхэ нёдондойно эхэ үснхитэй худалдаха—3,9 процентиэр дээшлүүлгэдэ, үнэрэн бүриөө 29 килограммаар эхэ нүн хаагаа. Үнэрэн жэлэй хинжэ 3613 тугал агтаа, үнэрэн тоо толгойны зарим тэдэ олошооруулагдажа, хамта 118,1 мянган үнэр үржүүлгэдээ.

Бүшүрэй районий ажхын үнэр нёдондойно эхэ үснхитэй сасуулаа нүн үйлдэригдэхэ 21 процентиэр дээшлүүлгэдэ, үнэрэн бүриөө 183 килограммаар эхэ нүн хаагаа. Гүрндэ нүн худалдаха, түсбэны 113 центнер дүргэ, үнэрэн жэлэй хинжэ 29 процентиэр олон тугал агтаа. Мухар-Шабарай районий колхоз, совхозууд энэ талаар найр үр дүндүүдэ туйлаба.

Хаалин нилээд олон ферма үнэрэн бүриөө 2000 килограммаа дээш нүн хаагаа, саган эдэ үйлдэригдэхэ гүрндэ худалдаха түсбэны, социализм уялгануудай амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Жэлэй эхиндэ хойшо Кабанскын районий нүн хаалин 26 фермын 14-ниинэ үнэрэн бүриөө 2000 килограммаа дээш нүн хаагаа. Кабанскын шүбүүнэй фабрикын Творцовск (даагшан П. Я. Кузнецов), Колосовск хоёрдох (даагшан П. Г. Волков), Кабанскын (даагшан А. И. Задонин) үнэрэн бүриөө 2721—2778 килограмм нүн хаагаа. Мүн бусадые колхоз, совхозуудта бүхэ коллективээр үнэрэн бүриөө 2200—2500 килограмм хүдэртэ нүн хаалин фермүүд нүн. Ивалгын ОИХ-гай 21-дох километрой фермүүдтэ (даагшан Л. Д. С. Санжидибинова) үнэрэн бүриөө 2396 килограмм нүн хаагаа байна. Энэ дээрээ «Харахада», Байгша оной эсэ болотор олохон коллективүүд 2000 килограммай хилэ дабаха аргатай.

Улаан-Удын районий нуралсаа «Байгал» ажхын хаалиндаа олонхын үнэрэн бүриөө 4000—5000 килограмм нүн жэлдэ хаадаг гэжэ дээшлүүлгэдэ, Кабанскын шүбүүнэй фабрикын дүрвү хаалиндаа К. П. Перезовникова, Л. А. Москвитина, В. Т. Ипатьева, Прибайкалин районий «Зырянский» совхозой хаалиндаа Л. В. Корнакова болон бусад үнэрэн бүриөө жэлдэ 4000 килограмм нүн хаахан хөло бэш. Энэ жэлэй үнэрэн 9 харлада Ивалгын ОИХ-гай түүрү хаалиндаа В. Б. Ленхобоева, Мухар-Шабарай районий «Забайкалец» совхозой хаалиндаа А. М. Кравцов, И. П. Золотарёва болон бусад түрүүшүүд үнэрэн бүриөө 2800 килограммаа дээш нүн хааба. Элдэр жэлэй дүрбэн 3 мянган килограммай дабаа дабаха зорилго урдаа табинхай.

Үнэрэн 9 харлада республика дотор 406 хаалиндаа үнэрэн бүриөө 2000 килограмм нүн хаагаа, баш олон хаалиндаа үнэрэн бүриөө 1700 килограммаа дээш нүн хаабад байдалыг басмаар. Тиммэнэ энэ жэлдэ хоёр мянгангай улам олон болохо гэжэ найрагдаана.

Нигэжэ хаалин малай ашаар шэмьенэ бүхэ дээрэ дээшлүүлгэдэ байбашы, энэндэ ханаагаа амаржа үндлэнхэ үгы. Энэ халбариха дутагдалуудай үшөөл олон, хэрэгтэй арга боломжын эхэ байн тухай нхэр Дарханов тогтожо хэлээ.

Колхоз, совхозуудай динлэнхэ олонхын үнэрэн тус бүриөө жэлдэ 2500 килограммаа дээш нүн үгээ аргатай. Гүрндэ жэлүүдтэ малай үдэр найраруулагдажа, хуу симментал болгодохой. Гэж бэшэ эдэ малай ашаар шэмьенэ үгээсэд абтангай, Нёдондойно республикын ажхынүүдтэ үнэрэн бүриөө минл 1628 килограмм нүн хаагаа гэхэ гу, али үгээ шадхаа ашаар шэмьенэ оройдоол 65,1 проценти агтаа. Байгша оной 9 харлада үнэрэн бүриөө 1391 килограмм нүн хаагаа. Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгийн районүүдтэ үнэрэн бүриөө бүришэ бага, 812—1009 килограмм нүн агтаа. Хэжэнгийн совхозой хаалиндаа комплексдо жэлдэ хинжэ хошой үнэрэн бүриөө минл 673 килограмм нүн хаагдан байна.

Хойто зүгэй шэмьэрчү хүйтэн нотагта байан дээрээ үнэрэн бүриөө үгээсэд баунтынхид, хурамхаанайхид, баргажанайхид энэ үнэрэн тайбариха нилээд гаргадаг. Тэдэ эднээр хурьнэ Хойто-Байгалай районий хинжэ жэлдэ үнэрэн бүриөө 1500 килограмм нүн хаагаа дабаха юм.

Газар нотагтай хаана байһанаа болон бэш, малай үдэртэ найраруулаха, зүбөөр эдэлүүлгэ, харуулаха, найрар хааха туйла тодорхой үдэлмэрин юуулагдадаггүй дөө болон. Эгээл тиммэнэ бин байн дутагдалууд тухайгаа эхэ рууш хөрөөлдөхө, бодото байдалыг шинжлэхэ, хайшан гээ на үнэрэн үгэ шэмьенэ, малай шэнжүүр дээшлүүлгэдэ, мяха, нү эрхэ эхээр абтаг болохо гэхэ бутлаага бодомжолох, арга боломжонууд хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдэе абаха ёһотойбид гэжэ элдхэлгээ зааба.

Мүнөө ажхынүүдтэ малай үбэлжлэгдэ хэлээ, үбэ тэжээлгүй гуритой бэлдэхэдэ ашаар эрхэ үбэлжлэгтэ найрар үнэрэгээ арга боломжоо хаа ханагуй бин.

Гэгээтэй хамта дутуу дундаа лары усалдаха хэмжэе абаагүй, хамга юмналда аяахтар харюулаха эхэтэй гэр ханджаа, ажаллаа тон найрар эмхидхэгүй наа, элбэг эхэ тэжээлтэй байгадшы адууна малааа продукция хээр абажа шадангай байлаха, мал гардуулаха аюул бин. Үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлыг бодомжотой зүбөөр, гэмтэй нарирар, гаргалшала, энэндэ шадлаа ха эхэ ашаар үр абаха гэжэ оролдохо хэрэгтэй.

Малай үбэлжлэнхэ алыше талаараа онсо харюулагдажа байһанын бутлагда мэдээжэ. Бүхэдээ абтадаг нүнэй 57,8 проценти, үхэрэй мяхэнэй 71,7 проценти үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлгүй үбэлжлэгдэнэ. Одоогоор хэрэглэ, үбэл гэжэ шэмьенэ үгэр малай ашаар шэмьенэ дээшлүүлгэдэ шиндхэй удаа шанартай хаа болон.

Хэзэньшэ мэдлээр илангаа үнэрэн үгэ шэмьенэ дээшлүүлхэн туйла зоотехническэ нарин заабарин ёһоор, үбэ тэжээлгүй шэмь шарныг тэсүүлэн тааруулаха, зүб рэцонот табдаа, малда эдоулгэ гэжэ тоо шулаха. Ёһоор шэмьенэ тааруулагдагуй тэжээл эднээдэ малай ашаар шэмьенэ доошоолдог, бөөдөн муу байдаг. Нүнэй жэлүүдтэ дүн шонжлалга үгээхэдэ, республика дотор үнэрэн бүриөө эдоулгэдэ тэжээлэй 35 проценти талха таряанай зүйл, 10,2 проценти үбэн, 7,7 проценти сенаж, 3,7 проценти голоомо, 18,4 проценти силос, 21,4 проценти ногоон тэжээл болон. Нормингоо ёһоор үнэрэн тэжээлэй райондоо талха таряан 28 проценти эхэ бэшэ байха ёһотой. Мүн силос—23 проценти, сенаж—7, голоомо—3, ногоон тэжээл—28 проценти дабаа зэргэтэй.

Хөбөрдөөр, бүхэ үбэ тэжээлыг шэмьтэй шанартай болгохын туйла найрар буйлуулжа, хойног эдоулгэхэ үшөөл олонхын үнэрэн бүриөө тухай нхэр Дарханов тогтожо хэлээ.

Колхоз, совхозуудай динлэнхэ олонхын үнэрэн тус бүриөө жэлдэ 2500 килограммаа дээш нүн үгээ аргатай. Гүрндэ жэлүүдтэ малай үдэр найраруулагдажа, хуу симментал болгодохой. Гэж бэшэ эдэ малай ашаар шэмьенэ үгээсэд абтангай, Нёдондойно республикын ажхынүүдтэ үнэрэн бүриөө минл 1628 килограмм нүн хаагаа гэхэ гу, али үгээ шадхаа ашаар шэмьенэ оройдоол 65,1 проценти агтаа. Байгша оной 9 харлада үнэрэн бүриөө 1391 килограмм нүн хаагаа. Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгийн районүүдтэ үнэрэн бүриөө бүришэ бага, 812—1009 килограмм нүн агтаа. Хэжэнгийн совхозой хаалиндаа комплексдо жэлдэ хинжэ хошой үнэрэн бүриөө минл 673 килограмм нүн хаагдан байна.

Хойто зүгэй шэмьэрчү хүйтэн нотагта байан дээрээ үнэрэн бүриөө үгээсэд баунтынхид, хурамхаанайхид, баргажанайхид энэ үнэрэн тайбариха нилээд гаргадаг. Тэдэ эднээр хурьнэ Хойто-Байгалай районий хинжэ жэлдэ үнэрэн бүриөө 1500 килограмм нүн хаагаа дабаха юм.

Газар нотагтай хаана байһанаа болон бэш, малай үдэртэ найраруулаха, зүбөөр эдэлүүлгэ, харуулаха, найрар хааха туйла тодорхой үдэлмэрин юуулагдадаггүй дөө болон. Эгээл тиммэнэ бин байн дутагдалууд тухайгаа эхэ рууш хөрөөлдөхө, бодото байдалыг шинжлэхэ, хайшан гээ на үнэрэн үгэ шэмьенэ, малай шэнжүүр дээшлүүлгэдэ, мяха, нү эрхэ эхээр абтаг болохо гэхэ бутлаага бодомжолох, арга боломжонууд хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдэе абаха ёһотойбид гэжэ элдхэлгээ зааба.

Мүнөө ажхынүүдтэ малай үбэлжлэгдэ хэлээ, үбэ тэжээлгүй гуритой бэлдэхэдэ ашаар эрхэ үбэлжлэгтэ найрар үнэрэгээ арга боломжоо хаа ханагуй бин.

Гэгээтэй хамта дутуу дундаа лары усалдаха хэмжэе абаагүй, хамга юмналда аяахтар харюулаха эхэтэй гэр ханджаа, ажаллаа тон найрар эмхидхэгүй наа, элбэг эхэ тэжээлтэй байгадшы адууна малааа продукция хээр абажа шадангай байлаха, мал гардуулаха аюул бин. Үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлыг бодомжотой зүбөөр, гэмтэй нарирар, гаргалшала, энэндэ шадлаа ха эхэ ашаар үр абаха гэжэ оролдохо хэрэгтэй.

Малай үбэлжлэнхэ алыше талаараа онсо харюулагдажа байһанын бутлагда мэдээжэ. Бүхэдээ абтадаг нүнэй 57,8 проценти, үхэрэй мяхэнэй 71,7 проценти үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлгүй үбэлжлэгдэнэ. Одоогоор хэрэглэ, үбэл гэжэ шэмьенэ үгэр малай ашаар шэмьенэ дээшлүүлгэдэ шиндхэй удаа шанартай хаа болон.

Хэзэньшэ мэдлээр илангаа үнэрэн үгэ шэмьенэ дээшлүүлхэн туйла зоотехническэ нарин заабарин ёһоор, үбэ тэжээлгүй шэмь шарныг тэсүүлэн тааруулаха, зүб рэцонот табдаа, малда эдоулгэ гэжэ тоо шулаха. Ёһоор шэмьенэ тааруулагдагуй тэжээл эднээдэ малай ашаар шэмьенэ доошоолдог, бөөдөн муу байдаг. Нүнэй жэлүүдтэ дүн шонжлалга үгээхэдэ, республика дотор үнэрэн бүриөө эдоулгэдэ тэжээлэй 35 проценти талха таряанай зүйл, 10,2 проценти үбэн, 7,7 проценти сенаж, 3,7 проценти голоомо, 18,4 проценти силос, 21,4 проценти ногоон тэжээл болон. Нормингоо ёһоор үнэрэн тэжээлэй райондоо талха таряан 28 проценти эхэ бэшэ байха ёһотой. Мүн силос—23 проценти, сенаж—7, голоомо—3, ногоон тэжээл—28 проценти дабаа зэргэтэй.

Колхоз, совхозуудай динлэнхэ олонхын үнэрэн тус бүриөө жэлдэ 2500 килограммаа дээш нүн үгээ аргатай. Гүрндэ жэлүүдтэ малай үдэр найраруулагдажа, хуу симментал болгодохой. Гэж бэшэ эдэ малай ашаар шэмьенэ үгээсэд абтангай, Нёдондойно республикын ажхынүүдтэ үнэрэн бүриөө минл 1628 килограмм нүн хаагаа гэхэ гу, али үгээ шадхаа ашаар шэмьенэ оройдоол 65,1 проценти агтаа. Байгша оной 9 харлада үнэрэн бүриөө 1391 килограмм нүн хаагаа. Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгийн районүүдтэ үнэрэн бүриөө бүришэ бага, 812—1009 килограмм нүн агтаа. Хэжэнгийн совхозой хаалиндаа комплексдо жэлдэ хинжэ хошой үнэрэн бүриөө минл 673 килограмм нүн хаагдан байна.

Хойто зүгэй шэмьэрчү хүйтэн нотагта байан дээрээ үнэрэн бүриөө үгээсэд баунтынхид, хурамхаанайхид, баргажанайхид энэ үнэрэн тайбариха нилээд гаргадаг. Тэдэ эднээр хурьнэ Хойто-Байгалай районий хинжэ жэлдэ үнэрэн бүриөө 1500 килограмм нүн хаагаа дабаха юм.

Газар нотагтай хаана байһанаа болон бэш, малай үдэртэ найраруулаха, зүбөөр эдэлүүлгэ, харуулаха, найрар хааха туйла тодорхой үдэлмэрин юуулагдадаггүй дөө болон. Эгээл тиммэнэ бин байн дутагдалууд тухайгаа эхэ рууш хөрөөлдөхө, бодото байдалыг шинжлэхэ, хайшан гээ на үнэрэн үгэ шэмьенэ, малай шэнжүүр дээшлүүлгэдэ, мяха, нү эрхэ эхээр абтаг болохо гэхэ бутлаага бодомжолох, арга боломжонууд хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдэе абаха ёһотойбид гэжэ элдхэлгээ зааба.

Мүнөө ажхынүүдтэ малай үбэлжлэгдэ хэлээ, үбэ тэжээлгүй гуритой бэлдэхэдэ ашаар эрхэ үбэлжлэгтэ найрар үнэрэгээ арга боломжоо хаа ханагуй бин.

Гэгээтэй хамта дутуу дундаа лары усалдаха хэмжэе абаагүй, хамга юмналда аяахтар харюулаха эхэтэй гэр ханджаа, ажаллаа тон найрар эмхидхэгүй наа, элбэг эхэ тэжээлтэй байгадшы адууна малааа продукция хээр абажа шадангай байлаха, мал гардуулаха аюул бин. Үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлыг бодомжотой зүбөөр, гэмтэй нарирар, гаргалшала, энэндэ шадлаа ха эхэ ашаар үр абаха гэжэ оролдохо хэрэгтэй.

Малай үбэлжлэнхэ алыше талаараа онсо харюулагдажа байһанын бутлагда мэдээжэ. Бүхэдээ абтадаг нүнэй 57,8 проценти, үхэрэй мяхэнэй 71,7 проценти үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлгүй үбэлжлэгдэнэ. Одоогоор хэрэглэ, үбэл гэжэ шэмьенэ үгэр малай ашаар шэмьенэ дээшлүүлгэдэ шиндхэй удаа шанартай хаа болон.

Хэзэньшэ мэдлээр илангаа үнэрэн үгэ шэмьенэ дээшлүүлхэн туйла зоотехническэ нарин заабарин ёһоор, үбэ тэжээлгүй шэмь шарныг тэсүүлэн тааруулаха, зүб рэцонот табдаа, малда эдоулгэ гэжэ тоо шулаха. Ёһоор шэмьенэ тааруулагдагуй тэжээл эднээдэ малай ашаар шэмьенэ доошоолдог, бөөдөн муу байдаг. Нүнэй жэлүүдтэ дүн шонжлалга үгээхэдэ, республика дотор үнэрэн бүриөө эдоулгэдэ тэжээлэй 35 проценти талха таряанай зүйл, 10,2 проценти үбэн, 7,7 проценти сенаж, 3,7 проценти голоомо, 18,4 проценти силос, 21,4 проценти ногоон тэжээл болон. Нормингоо ёһоор үнэрэн тэжээлэй райондоо талха таряан 28 проценти эхэ бэшэ байха ёһотой. Мүн силос—23 проценти, сенаж—7, голоомо—3, ногоон тэжээл—28 проценти дабаа зэргэтэй.

Колхоз, совхозуудай динлэнхэ олонхын үнэрэн тус бүриөө жэлдэ 2500 килограммаа дээш нүн үгээ аргатай. Гүрндэ жэлүүдтэ малай үдэр найраруулагдажа, хуу симментал болгодохой. Гэж бэшэ эдэ малай ашаар шэмьенэ үгээсэд абтангай, Нёдондойно республикын ажхынүүдтэ үнэрэн бүриөө минл 1628 килограмм нүн хаагаа гэхэ гу, али үгээ шадхаа ашаар шэмьенэ оройдоол 65,1 проценти агтаа. Байгша оной 9 харлада үнэрэн бүриөө 1391 килограмм нүн хаагаа. Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгийн районүүдтэ үнэрэн бүриөө бүришэ бага, 812—1009 килограмм нүн агтаа. Хэжэнгийн совхозой хаалиндаа комплексдо жэлдэ хинжэ хошой үнэрэн бүриөө минл 673 килограмм нүн хаагдан байна.

Хойто зүгэй шэмьэрчү хүйтэн нотагта байан дээрээ үнэрэн бүриөө үгээсэд баунтынхид, хурамхаанайхид, баргажанайхид энэ үнэрэн тайбариха нилээд гаргадаг. Тэдэ эднээр хурьнэ Хойто-Байгалай районий хинжэ жэлдэ үнэрэн бүриөө 1500 килограмм нүн хаагаа дабаха юм.

Газар нотагтай хаана байһанаа болон бэш, малай үдэртэ найраруулаха, зүбөөр эдэлүүлгэ, харуулаха, найрар хааха туйла тодорхой үдэлмэрин юуулагдадаггүй дөө болон. Эгээл тиммэнэ бин байн дутагдалууд тухайгаа эхэ рууш хөрөөлдөхө, бодото байдалыг шинжлэхэ, хайшан гээ на үнэрэн үгэ шэмьенэ, малай шэнжүүр дээшлүүлгэдэ, мяха, нү эрхэ эхээр абтаг болохо гэхэ бутлаага бодомжолох, арга боломжонууд хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдэе абаха ёһотойбид гэжэ элдхэлгээ зааба.

Мүнөө ажхынүүдтэ малай үбэлжлэгдэ хэлээ, үбэ тэжээлгүй гуритой бэлдэхэдэ ашаар эрхэ үбэлжлэгтэ найрар үнэрэгээ арга боломжоо хаа ханагуй бин.

Гэгээтэй хамта дутуу дундаа лары усалдаха хэмжэе абаагүй, хамга юмналда аяахтар харюулаха эхэтэй гэр ханджаа, ажаллаа тон найрар эмхидхэгүй наа, элбэг эхэ тэжээлтэй байгадшы адууна малааа продукция хээр абажа шадангай байлаха, мал гардуулаха аюул бин. Үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлыг бодомжотой зүбөөр, гэмтэй нарирар, гаргалшала, энэндэ шадлаа ха эхэ ашаар үр абаха гэжэ оролдохо хэрэгтэй.

Малай үбэлжлэнхэ алыше талаараа онсо харюулагдажа байһанын бутлагда мэдээжэ. Бүхэдээ абтадаг нүнэй 57,8 проценти, үхэрэй мяхэнэй 71,7 проценти үбэлжлэнхэ үдэ үбэ тэжээлгүй үбэлжлэгдэнэ. Одоогоор хэрэглэ, үбэл гэжэ шэмьенэ үгэр малай ашаар шэмьенэ дээшлүүлгэдэ шиндхэй удаа шанартай хаа болон.

Хэзэньшэ мэдлээр илангаа үнэрэн үгэ шэмьенэ дээшлүүлхэн туйла зоотехническэ нарин заабарин ёһоор, үбэ тэжээлгүй шэмь шарныг тэсүүлэн тааруулаха, зүб рэцонот табдаа, малда эдоулгэ гэжэ тоо шулаха. Ёһоор шэмьенэ тааруулагдагуй тэжээл эднээдэ малай ашаар шэмьенэ доошоолдог, бөөдөн муу байдаг. Нүнэй жэлүүдтэ дүн шонжлалга үгээхэдэ, республика дотор үнэрэн бүриөө эдоулгэдэ тэжээлэй 35 проценти талха таряанай зүйл, 10,2 проценти үбэн, 7,7 проценти сенаж, 3,7 проценти голоомо, 18,4 проценти силос, 21,4 проценти ногоон тэжээл болон. Нормингоо ёһоор үнэрэн тэжээлэй райондоо талха таряан 28 проценти эхэ бэшэ байха ёһотой. Мүн силос—23 проценти, сенаж—7, голоомо—3, ногоон тэжээл—28 проценти дабаа зэргэтэй.

Колхоз, совхозуудай динлэнхэ олонхын үнэрэн тус бүриөө жэлдэ 2500 килограммаа дээш нүн үгээ аргатай. Гүрндэ жэлүүдтэ малай үдэр найраруулагдажа, хуу симментал болгодохой. Гэж бэшэ эдэ малай ашаар шэмьенэ үгээсэд абтангай, Нёдондойно республикын ажхынүүдтэ үнэрэн бүриөө минл 1628 килограмм нүн хаагаа гэхэ гу, али үгээ шадхаа ашаар шэмьенэ оройдоол 65,1 проценти агтаа. Байгша оной 9 харлада үнэрэн бүриөө 1391 килограмм нүн хаагаа. Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгийн районүүдтэ үнэрэн бүриөө бүришэ бага, 812—1009 килограмм нүн агтаа. Хэжэнгийн совхозой хаалиндаа комплексдо жэлдэ хинжэ хошой үнэрэн бүриөө минл 673 килограмм нүн хаагдан байна.

Хүлээл жэлүүдтэ нэгдэхэ сортын, хурьдэлэн нүн гүрндэ эхээр худалдагдалаг боложо байна. Жэлэй үнэрэн 58,4 проценти нэгдэхэ сортоор тушаагдаа. Гэбшье энэ талаар олонхон районүүдтэ нүнэй шанар үшөөл муу байһар.

Намар-үбөлэй сагта үхэрэй мяха эхээр үйлдэригдэхэ бүхэ арга боломжыг хэрэглэхэ шулаха. Тугал, бурв, хашарагуудыг найрар туйлуулгэ, тэдэн тус бүрин шэнжүүр сүүлдээ алагын 500—600 граммгаа бага бэшээр нэмээ хэрэгтэ бүхэ анхараат хандуулаха байна. Мүнөө ажхын бүхэндэ үхэрүүдтэ найрар шахан таргалуулаха гэжэ үлгэр болотго, эрхэ жэлэй гүрнүүр халдаха шэнжүүр хурьдэлэн гүрндэ худалдаха хэрэгтэй. Мал шахан таргалуулаха дүй дүршлэше ажхынүүдтэ бин, тэжээлше үхэд хурьдээр бэлдэхэдэ гүрндэ. Гансал энэниин эмхидхэхэ талаар бодото хэмжээ абтахо ёһотой.

Хүлээл жэлүүдтэ томодохо, хүсэд ошонхооруулагдан фермүүдтэ олон баригдаа. Тингээ олонхон ажхынүүдтэ үйлдэригдэхэ промышленна технологиёдо оруулаха, саган эдэ бур эхээр абаха, тэрэнэй өөршө үгэ сэнгине хандуулаха аргатай болонхой. Тэдэ энэй үшөөл ханананда хүрэнгүй. Томодохоон фермүүдтэ динлэнхэдэ муугаар хүлээн, ажхыдаа гарза хойнолд ушаруула.

Энэн тушаа

«СОЕЛОЙ НОНИН»

„ПЕСНЯГЫ“ ЕРЭЭ

«Песняры» гэж дуунай-инструментальна ансамблине манай республикын дуунда дуратайшуул найнаар мэдэх. Ансамбль тухай олон асуудалтай, тэрлэйн Улас хоорондын болон Вүхсоюзна конгрессуудад илалша, Ленинск комсомолой шангай лауреат гэж нэр солын дурдаа байха. Хэрээ дууша хүн байгаа наа, «Бологда», «Белорусси» болон «Беловескэ хүбш» гэйн дуунуудынь хангюурдаха гэн.

Энэ мэдээ ансамблине республикын харагшад үнэйн хүлээдэг. Ушөө автустын эхээр «Магистратин галнууд» гоён фестивалдаа хабаадаа байнаар аад, хүндэй шатагаанаар эржэ шатадгай.

Эдэ үдэрүүдтэ суута ансамбль Бурядай АССР-эй нийслэлэй айшан боложо, Белоруссин алдарт пост Янка Куналын түрөөр 100 жэлэй ойдо зориулалан программаа харуулаха байнаа. Белорус арадай мүлжээшдэе хорхойгоор шогложо, түрэл ардайнааг нанал болдуунынь харуулан, революциын урда гэж бэшэн шүлгүүдэ дунууд болон. Янка Куналын бүтээлүүдэ ансамблин хүтэлбэрлэгшэ, Белоруссин арадай артист, дуушан ба композитор Владимир Мулянин зохион найруулаха, хуижам бэшэ. Арадай аман зохиолтой магистрат найруулан үлгэм охид дуунууды «Песняры» концертыгээ нэгдэх хубида гүйсэхдэн.

Тэдэйн концертын доордохи хубида мүн эшэнэ дуунууд оронхой. А. Пахучо-вагай «Би яахаше аргагүй», «Хадам эхэ», М. Танкин шүлэгтэ В. Мулявинэй «Гэгээн Анын хүмэ», М. Матусовскин шүлэгтэ Т. Хренниковой «Дүрбэдхн хүн бүхэнийн» гэхэ мэтэ дуунууды шадамар бэрхээр гүйсэхдэн.

Ансамблин бүрдэлдэе хаража үзэбэл, эхэ хубилалтанууд болохой. 1969 ондо эмхидхэгдэн эхин бүрдэлдөө тус коллективэ хүтэлбэрлэгшээ хамта дүрбэн хүн үлэнхэй. Энэ хадаа Белоруссин габьяата артистууд Анатолий Кашпаров, Александр Демешко болон Владислав Мисевич гэгшэд болоно. Һүүлэй жэлүүдтэ хүжээшэй элбэ шэнэ магистрат бэл болжо байгаагаше наань, Белоруссин ансамбль тэдэйн нүтөөндэ

Закаменск хотын аэропортодо нэын нэгэ үлгөөгүр хүжээтэй, хүлгөөтэй байба. Эндэхэ утгалгын талмайда суглархан олонхи зоной гарта багласа сэсгүүд харагдана, аэропортын байшен дээрхи репродукторнаа ирагуу хүжээтэ эдэлжэ, ушөө шүрдээгүр, шаргад үлгөөрөө албан байхан Эдэйн голтой түлэ соогүүр сууриата тарана. Ушарын хөдөө АССР Союзай байгуулагдааар 60 жэлэй ойдо зориулдагээр, «Дуун ажал хойрой бата холбоон» гэйн темээр Захаамин нотатаг зэрлэгдэн Бурядай АССР-эй Композиторнуудай холбооний нүүдэл пленумдэ хабаадагшадэе нотатаг олонитын түлөөлэгшэд, районий партийн болон совет хүтэлбэрлэгшэд утгахааа эрхэн байба.

Сэлмэг тэнгэрин хөдөөнэ сэжэ бууһан самолёт үлгөөнэй орон нэмдүүе дэлдэн хүнжөөрөө эржэ, утгалгын үлгээлгөшө эхилбэ дэ. Айшад дунда РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагдашад, композиторнууд Ж. А. Батуев, Б. О. Цырендэшиев, Бурядай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагдашад С. С. Манжигиев, Бурядай комсомолой шангай лауреат В. А. Усович болон А. А. Андреев гэгшэд, мүн оперо болон балетэй театрай дуушан, СССР-эй арадай артист К. И. Базарсэеве, Бурядай АССР-эй арадай артистууд Л. С. Шолобов, Г. А. Эрдынеев, Бурядай АССР-эй габьяата артист Л. Третьяков болон оперын дуушад Алла Тимофеева, Галина Меланова, Болот Борове, Зүүн Сибирин соёлой институтдай багша Е. Н. Тихонов гэгшэд байба.

«Районий түб Закаменск хотын Ленинэй нэрэмжэтэ гол үйлсэ хүндэлдэн татаһан улаан бүүдээр: «Буряад оронхой Композиторнуудай холбооний нүүдэл пленумдэ хабаадагшад Захааминэй амалшад халуунаар амаршалтай гэгшэд байба. Уулзалгын үедэ Закаменск хотын искусствын бүрүүлгүн багша Наталья Ишбуева, артист Г. И. Харламов болон бусад айшадэе ёһолоон, баярай үгэнүүдэ хэлжэ, нурга-

ХАДАТА ЗАХААМИНДА...

гээ оё тэмдэгтэй байһан Закаменск хотын искусствын бүрүүлгүн хургад болон багшанар олоороо эрээ. Энэ үлгээлгөшө КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр М. Г. Намсараев нээжэ, Закаменск гор; соведэй түрүүлгөш В. И. Иконоктөвө хотингоо түхээтэй, промышленна предприятинуудай ажал хэрэгүүдтэй айшадэе танисуулан хөөржэ угсе.

Республикын Компартийн үлгээлгөш С. С. Манжигиев искусствын бүрүүлгүн элэр хургадта Бурядай композиторнуудай нүүдэл үеын үлгэн, бүтээлн хүдэлмэринүүд тухай дэлгэрэнгүйгээр хөөржэ угсэ, ажал хэрэгтэйгээ түсбүүдтэй танисуулаа. Эндэхэ искусствын бүрүүлгүн тогтоодоһоор 25 жэлэй алдарт ойгоор хургад болон багшанарынь халуунаар амаршалад, республикынгээ хүжээтэ, дуунай хүжээлтэдэ хожом шаашдэе хубиатаа ороулжа байхынь эдир үетэндэ этгэн найдажа байнаа нүхэр Манжигиев элгээлгөшэд мэдүүлэ. Улаан үгэ хэлэһэн республикын Композиторнуудай холбооний секретарь С. С. Манжигиев, Бурядай АССР-эй секретарь Базар Ойрович Цырендэшиев хүлэй үедэ совет, буряад композиторнуудай зохиолон формельсод, мүн баян дээрэ гүйсэхэдгээ зохиолуудай согсолборинууд тухай, буряад композиторнуудай үхбүүдтэ зориулжа бэшэн бэлгитэ зориулжа тухай дэлгэрэнгүйгээр хөөржэ угсэ. «Хүжээтэй хургуулинуудай хургад хүжээтэй дэлгэрэнгүйгээр хөөржэ угсэ, «Хүжээтэй нүхэр дүрүлдэг» абселедэ гэхэ нүхэр Цырендэшиеве олон тэмдэгтэдэ, эдир хүжээтэй үлгэрэнгүйгээр хөөржэ угсэ.

Уулзалгын үедэ Закаменск хотын искусствын бүрүүлгүн багша Наталья Ишбуева, артист Г. И. Харламов болон бусад айшадэе ёһолоон, баярай үгэнүүдэ хэлжэ, нурга-

шадэйнгаа уралан бүтээлэн дүрхсөөлэй бүлгүүдэе баруулаха. Түгээлдэн эдир хүжээтэй айшадэе уран бэлгээтэй харуулан, хүжээтэй концерт угсэ.

Улаан үгэ үдэрүүдтэ композиторнууд болон дуулаагш Захааминдэ саваа захин Далахайн, Сангайн, Енгорбойн совхозуудай амалшад уулзалганууды үлгэрэгшэ, концертнууды угсэ. Шэнээр баригдэн Уатайн, Сангайн соёлой багшануудта нотатаг олоороо сугларга. Уулзалгануудай үедэ Далахайн совхозой директор В. Д. Хартаев, паркомой секретарь Б. Д. Балданов, Сангайн совхозой директор В. Д. Порхочев, ажалэй ветеран С. Х. Санжигитов, Сангайн сомоной соведэй түрүүлгөш Л. С. Норбоев, паркомой секретарь В. Ф. Бандеев болон Енгорбойн совхозой паркомой секретарь Р. Н. Очиров, Шар-Азаргын сомоной Соведэй түрүүлгөш Г. А. Балжигитов, Бурядай АССР-эй соёлой

габьяата хүдэлмэрилэгшэ Н. Б. Лубсанова болон нотатагудай олонитын түлөөлэгшэд, ажалэй ба дайной ветеранууд, хургуулинуудай хургад айшадэе урда амаршалгын үгэнүүдэ хэлжэ, саваа холбоонийта зоримо эрхэнэ дэн бай хүрэн, хангай хургад байгаалтай хада, хубиатаа хуажар тухайн олон хайжэ дуунууды бэшэхынь эхэлэн байба.

Закаменск хотодо, Эдэйн комбиндад профкомой Соёлой ордон соо эхилэн фестивалын түгээлгээтэй үдэшэе КПСС-эй райкомой секретарь М. Г. Намсараев нээжэ, райкомой түб үлгэн ажалшадэй нэрэмжэ алыг ташалган доро композитор Б. О. Цырендэшиеве үгэ угсэ. Нүхэр Цырендэшиеве түгээлгээтэй композиторнуудай болон дуулаагшдэй танисуулаха, улаан үгэ хургад буряад, орд дуунай эхэ концерт угсэ.

Энэ уулзалгын түгээлгээтэ Эдэйн фольклор-молибденэй комбиндад хүдэлмэрилэгшэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнгөө комбиндад профсоюзой комитетэй түрүүлгэш, Социалистик Ажалэй Герой А. Ф. Ваганов айшадэе найшаалы үгэнүүдэ хэлжэ.

«КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр С. С. Бадмаев райкомонгоо ажалшадэй үмэнгөө үгэ хэлжээд, АССР Союзай 60 жэлэй алдарт ойтой дашрамдуулан, Захаамин нотатаг үлгэрэгдэн хүжээтэ, дуунай найраг хадаа Совет Бурядай оронхой хүжээтэй искусствын улам бүри хүжээтэ, энэ талаар шэнэ бэлгээтэй тодоржэ байхынь ушөө дахин баталан гэршэлбэ гэжэ тэмдэглээд, композиторнууд болон дуулаагшэ зохиохой ажал хэрэгтэй шэнэ амжалтанууды олон тоотоо шагналшадэе халуун алыг ташалган доро хүсэб.

Б. ЖАНЧИПОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Саанаг нотатагшад айшадэе урлан, Ц. ЦЫРЕНДАШИЕВЭЙ ФОТО.

МУХАР-ШЭБЭРТЭ АЙЛШААР...

Улаан-Удын түрэнэй орд драмын театрай артистууд Мухар-Шэбэртэ районхой ажалшадтэ айшалан олохой. Бүгдэйдэйн мэдээжэ уран зохиолшо Исаяв Исаиловичтой «Шэнэ сагай шэнжэ» («Раарын-трава») гэжэ зүжэгтэе харагшадтэ анхаралда дуралдана.

Республикнаамнай ажалнуудад шэмээшэг арадай хуби залан тухай, Агуушэ Октябрийн революциын нүүдэдэ шэнэ ажал байдалы мандуулан тухай хөөрхэн энэ зүжэ олонитынь эхэтэ хонирхуула. Илангаа уран зохиолшын түрэн нотатагшад Шаралдай тохонхойнд, тус зүжэгтэе халуунаар угсэ.

Республикын мэдээжэ артистууд Е. Пунтсви, О. Хельбикова, Н. Юлианс болон бусад нүхэд амалшадэе уран бэлгээрээ баясуулан байба.

МОСКВАДА ХАРУУЛАГДАХА

АССР-эй 60 жэлэй ойдо зориулагдана уран зурагай выставадэ табигдаха хүдэлмэринүүдэ шэлжэ асуудалаар эмхидхээтэй комитетэдэ зүлгөөн найхан болобо. Тус выставэ ноябрь харата Москвада СССР-эй Уран зураашадтэ холбооний выставкын Түбэй зал соо нээгдэхэ юм. Бурядай уран зураашадтэ олон бүтээл тэндэ табигдаха байна. Россин Федерациын арадай уран зурааша Александр Сахаровскайтэ «Буряад орон» гэйн цилхлээ хэдэн зураг элбэгдэхэ болобо. Мүн баһа РСФСР-эй арадай уран зурааша Даша-Нима Дугаровай Байгал-Амарай түмэр зам баригшадтэ зорилгалан зурагууд тэрэ выставэдэ өөрынгөө һууриэ эзэлжэ.

ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Хаягтын райондо хургуулинын дэргэлдэ 6 лессинчтэ Вэ тоологдон. Онсолон нэрлэбэл, Хаягтын-Адагай, Наншинин, Хүдэринин, Тамарай, Сүхын болон Хаягтын 1-дхи хүн дунда хургуулинууд эдиршүүтэй ой модо хамгаалат ажил ажал ябуула эрхилдэг юм.

Сүхын дунда хургуулинын лессинчтэе тусшаа тогтоо. Бүрэлдэнэ 20 хурагша оролоно. Хургуулинын директор А. А. Колосова хүдэлмэринэнь хүтэлбэрлэгшэ болохоор үнийн. Биолог Л. М. Бурлакова бүхэ хэмжээ ябуулануудта эдэхи хуби хамгааладаг.

Сүхын лессинчтэе инженер А. И. Рынчова, техник Г. Г. Борисова гэгшэд эдир ой модошодой хурган хүмүүжүүлэгшэд болохой.

Сагууду модо хуулгаха, ой модон соогүүр хатаһа гэгшүүдэ мүүшөр, бор шорой сөөрлэхэ талаар үхирбүүд эхэ юумэ хээ. 210 килограмм наранхай борбоосой, 5 килограмм наранхай гүлээ сугдуулжа, аптекудтэ тушаагаа хэн.

Хургуулинын лессинчтын мэдээлэ МТЗ-50, Т-20 түхээтэй хоёр трактор, ашаанай машина үтөө бэлэй. Үхирбүүд фенотическа хэвээр ябуулаха һурада. 200 гектарта үнэхэйн ой модо галтай түмэрүүдэ харгалзан ажиллаа даартай юм. Нютагшай сивер ноогоруулаха талаар эхэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Хургуулинын хургадта 120 хүн, дайной ба ажалай ветеранууд 40 хүн үлдэ хабаадуулагдаа юм.

Пинтын хэрэгтэ ветерануудай хабаадалта тухай олоо дурдалаар. Ишээлхэдэ, хэлхээ холбооний отделенин начальнигосонор Н. Д. Балачневский, арнайай заводой механик П. С. Двойников, дайной ветеран А. Г. Богданов, арнайай заводто хүдэлмэри, наһанайнгаа амаралта

ХҮН ДАА

Эдэнэр нажа байгуулайнь тэ-мүрэн ушарартай гэрээтэй эхилдэн байдаг. Эдэнэр нажа байгуулайнь тэ-мүрэн ушарартай гэрээтэй эхилдэн байдаг. Эдэнэр нажа байгуулайнь тэ-мүрэн ушарартай гэрээтэй эхилдэн байдаг.

КИНО ЯМАР ҮҮРГЭ ДҮҮРГЭДЭГ БЭ?

«Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режиссерууд мүн л харгаддаг эрилтүүдэ харгаддаг абселедэ. Энэ филмэй амжалтатай байха гэжэ эрхэнэ хэйрхэбэл, шаашдаа үдэршөөгшэд болобо. Бүгдэйдэе режиссерууд талгаа хадаа нэгэ түлэ маягтай филмүүдэе олооруулаха болохо гэжэ тоолодог. Хартоондоо хүнээ эрилтүүдэй ади бэшэ хэн түлэ нэгэ эдир орбэ бэшэ аад, хонирхожо хаража филм бүүлгаха болохо мүн абс дэ. Тэдэ уран бүтээлшэн энэн тухай һанагдэ, бодолог юм гү. Харгад тухай ходоодо бодомжолоо хэрэгтэй, гансал мэдээжэ артистууды филмдэ хабаадуулгын гэжэ шүүмжэлүүдэ режис